

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . . . 40.— K
 Félévre . . . . . 20.— "
 Negyedévre . . . . . 10.— "
 Egy hónapra . . . . . 3-40 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Zepesvárcsúti út 1. sz. Telefonszám: 24.

MEGLIKENIK MINDEN NAP, VASÁR-
 ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 287. szám.

Hétfő, december 17.

Oroszországgal megkezdődtek a béketárgyalások.

Huszonnyolcz napos fegyverszünet.

Berlin, dec 16. A Wolff ügynökség jelenti.

1917. december 15-ikén egyvészről az orosz legfőbb hadvezetőségnek másrészt Németország, Ausztria-Magyarország, Bulgária és Törökország legfőbb hadvezetőségeinek meghatalmazottai Breszt-Litovszkban aláírták a fegyverszünetet, amely december 17-ikén délben kezdődik és 1918. január 14-ig tart. Hogyha a fegyverszünetet 7 nappal előbb fel nem mondják, az önmagától meghosszabbodik.

A fegyverszünet a közös arcvonalak valamennyi szárazföldi, légi és tengeri haderejére kiterjed.

Az aláírt fegyverszüneti szerződés kilencedik szakasza szerint most már megkezdődnek a béketárgyalások.

Budapest, dec. 17. Bécsből jelentik félhivatalosan:

Magyarország, Ausztria, Németország, Bulgária és Törökország, valamint Oroszország kormányai a most megkötött fegyverszünet után mielőbb béketárgyalásokba fognak.

Az erre tárgyalásra meghatalmazottak kijelölése és kiküldése már folyamatban van.

A meghatalmazottak összeülései már a fegyverszünet tárgyalások megkezdése óta Breszt Litovszkban tartózkodó kiküldöttek fesztelen, előzetes tárgyalásokat tartanak a megindítandó béketárgyalásokról. Ezen tanácskozásokat már ma megkezdték.

Az orosz fegyverszüneti szerződés szövege.

Budapest, december 17. A Magyar Távirati Iroda közzétette a dec. 15-én a központi hatalmak és Oroszország meghatalmazottai között kötött fegyverszüneti szerződés hivatalos szövegét. A szerződés 10 pontból áll és szövege lényeges kivonatban a következő:

1. A fegyverszünet 1917. december 17-én délben 12 órakor kezdődik és 1918. január 14-én déli 12 óráig tart. A szerződő feleknek joguk van arra, hogy a fegyverszünetet a 21-ik napon 7 napos határidőre felmondják. Ha ez nem történik meg, a fegyverszünet automatikusan tovább tart, míg a szerződő felek egyike azt 7 napos határidőre fel nem mondja.

2. A fegyverszünet nevezett hatalmak összes szárazföldi, tengeri és légi haderőire vonatkozik a Fekete tenger és Keleti tenger között húzódó egész szárazföldi fronton. Az ázsiai orosz-török harcúterén a fegyverszünet ugyan ezen időben szintén beáll. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy a fegyverszünet tartama alatt a frontokon és a Monsund szigeteken csapattesteket egy offenzíva előkészítésére nem koncentrálnak. Kötelezik magukat továbbá, hogy január 14-ikéig a Fekete tengertől a Keleti tengerig húzódó fronton hadműveleti célból csapateltolásokat nem végeznek, még ha a fegyverszüneti szerződés aláírásának pillanatában csapateltolások már megindultak is.

3. Demarkacionális vonalként az európai frontokon az állások előtt húzódó legelső akadályvonal számít. Ezt a vonalat csak az 5. pontban foglalt feltételek alatt szabad átlépni. Ahol zárt állások nincsenek, ott a demarkáció az az egyenes vonal, amely a két legelső megszállott pont között húzódik. A hajózható folyók, amelyek az állásokat egymástól elválasztják, szintén semlegesek és nem hajózhatók. Az ázsiai orosz-török harcúterén a demarkacionális vonalakat és az ezeken át való közlekedést a két front főparancsnoka állapítja meg.

4. A közlekedés csakis nappal, napkeltétől alkonyatig engedhető meg és az érintkezési pontokon mindkét félnek legfeljebb 25-25 tagja jelenhet meg fegyver nélkül. Híreknek és lapok kicserélése szabad, ugyancsak nyílt levelek átadása is. Megengedik a mindennapi szükségletekhez tartozó árucikkeknek a közlekedési pontokon való kicserélését, eladását. A hadsereg kötelékéből elbocsájtott és ellenséges földön tartózkodó férfiak hazatéréséről csupán a béketárgyalások során fognak határozni.

5. A tengeri háborúra vonatkozólag elhatározták, hogy a fegyverszünet kiterjed az egész Fekete tenger és Keleti tengerre és pedig a szerződést kötő felek ottlevő összes tengeri és légi haderejére. Mindkét fél részéről megszűnnek a tengeren vagy levegőben intézett támadások, a másik fél kikötői és partszakaszai ellen minden erőszakos akció. A kereskedelmi hajózás az első fejezet első pontjában megjelölt tengeri területeken szabad.

6. Hogy a fronton mindenféle nyugtalanság és incidens elkerültesse, gyakorlatokat csak a front mögött 5, illetve 15 km. távolságban szabad végrehajtani.

7. A fegyverszünet megkezdésekor összeülnek a fegyverszüneti bizottságok. Minden katonai kérdés a fegyverszüneti megállapodásokat illetően a megfelelő körzetben eljűk viendő.

8. Az 1917. évi december hó 3-ikán a fegyvernugvás dolgában kötött szerződés, valamint az egyes frontrészekre eddig kötött valamennyi megállapodás a fegyverszünetre vonatkozólag a jelen fegyverszüneti szerződés következtében érvényét veszti.

9. A szerződő felek közvetlenül a jelen fegyverszüneti szerződés aláírása után béketárgyalásokat kezdenek. A semleges perzsa birodalom szabadságának, függetlenségének és területi érintetlenségének elvéből kiindulva a török és orosz legfőbb hadvezetőség készen nyilatkozik csapatait Perzsiából visszavonni és a perzsa kormánnyal haladéktalanul érintkezésbe lépni a csapatvisszavonás részleteinek szabályozására.

10. Minden szerződő fél megkapja német és orosz nyelven ennek a megállapodásnak egy, a meghatalmazott képviselők által aláírt példányát.

Caillaux vád alá helyezése.

Páris, dec. 17.

A parlamenti vizsgáló bizottság előtt ma megkezdődött Caillaux kinallgatása.

Mindenekelőtt olaszországi utjáról hallgatták ki Caillauxt.

Buvárhajó siker.

Berlin, dec. 17. Wolff-jelentés.

Egyik buvárhajónk az Atlanti oceanon és az Ir tengeren négy gőzöst és egy vitorlást elsüllyesztett 18.000 tonna tartalommal.

Japán nem szállotta meg Vladivosztokot.

Bern, dec. 17. A vladivosztoki amerikai követ megeafolja a hírt, hogy japán csapatok megszállták volna Vladivosztokot.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, december 16.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Keleti harctér:

Tegnap Brest-Litovskban valamennyi orosz arcvonalra érvényes fegyverszünetet kötöttek, amelynek legalább január tizenegyedikéig kell tartani.

Olasz harctér:

Pol Caprille területén osztrák-magyar ezredek gyarapították sikereiket és újból néhány száz fogoly maradt kezünkön. A Piave mentén tüzzerzési harc.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 16.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Északi harctér:

A Pöschelböck kastély parkjában egy ellenes részleges támadás elhárítása után előretörtük vonalainkat és foglyokat ejtettünk. A Scarpetól az Oiseig élenk tüzzerzési tevékenység volt, amely Monchnál és Cambraytól délnyugatra jelentékeny hevességre emelkedett. Monchnál és Bullecourt-nál meghiusultak angol előretörések. A francia arcvonal sok helyen vívott felderítő ütközetekből foglyokat szállítottunk be.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: *Ó királyi fensége és a szövetséges hatalmak képviselői dec. 15-én Brest-Litovskban Oroszországgal dec. 17-én déli 12 órától kezdődő hatállyal 28 nap tartamra fegyverszüneti szerződést írtak alá.*

Macedon arcvonal:

Az angolok a Vardar és a Doiran-tó között élenk tövénységet fejtettek ki.

Olasz harctér:

Osztrák-magyar csapatok a Pol Caprille-től délre fekvő olasz állások rohammal való elfoglalásával gyarapították sikereiket és több száz főnyi legénységet és 19 tisztet elfogtak.

Ludendorff.

A világháború torontái emlékműve.

— Hősök szobra Nagybeckereken. —

Nagybeckerek, dec. 17.

Torontálvármegye törvényhatósága — mint ezt annak idején megírtuk — Jankó Ágoston alispán kezdeményezésére egyik legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy Nagybeckereken a vármegye székhelyén impozáns emlékművel örökíti meg a világháborúban elesett torontálmegyei hősök emlékét. A vármegye közönsége ugyanakkor a szobor kivételével megbízta Szentgyörgyi István szobrászművészt, a vármegye szülötét, aki a megbízást megkapva, azonnal hozzáfogott a terv elkészítéséhez.

A művész időközben elkészült az emlékmű vázlatával, amelyet f. hó 14-ikén tekintett meg a szoborbizottság.

Ez alkalomból megjelentek Szentgyörgyi István műtermében gróf Karácsonyi Jenő v. b. t. t., Steuer György főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Dellmannics Lajos, Rónay Jenő és ifj. Dániel Pál, megnézték az elkészített vázlatot és azt egyhangulag elfogadták és a művésznek a szobor elkészítésére a végleges megbízást megadták. Szentgyörgyi István ennek alapján

most már elkészíti az 1/6 nagyságu agyagtervet és utána hozzáfog a végleges elkészítéshez, hogy a szobor a megbízás feltételeinek megfelelően — feltételezve, hogy 1918-ban létrejön a béke — legkésőbb 1922-ben leleplezhető legyen.

Szentgyörgyi István az éveken át tartó világháborút, a népek világot átalakító óriási küzdelmét mindössze néhány alakkal fejezi ki s azokat építészeti tagozatokkal összekapcsolva csoportosítja. Az emlékmű lépcsőzetes talpazatból emelkedik ki, a talpazaton álló tömbön helyezkedik el a három alakból álló főcsoport. Ennek főalakja kiemelkedik a hármast csoportból, jobbát fölemeli, hogy halálos csapást

mérjen kardjával az előtte összeroszkodó ellenségre, baljával pedig a lábai alá leszorított másik ellenséget megfojtja. A tömb egyik oldalmezőjén a lépcsőzetesen az apa hadba vonuló fiát megáldja, a másik oldalmezőjén pedig a fájdalomtól megtört anya tartja ölében haldokló fiát, a világháború áldozatát.

Az alakok bronzból lesznek öntve, az egyes alakok 2 és fél méter magasak lesznek, az alapzat harasztí mészkőből készül.

A szobor művészi elgondolásában, mint háborus emlékmű, egészen újszerű és Szentgyörgyi István eddigi művészi sikerei alapján biztosra vehető, hogy művészi szempontból elsőrendű alkotás lesz.

Torontálmegye lisztkontingensét revízió alá veszi az Országos Közélelmezési Hivatal.

— Öt vagont utaltak ki egy hónapra. —

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, 1917 december 17.

A Országos Közélelmezési Hivatalban nem rég állították össze az egyes törvényhatóságok részére december 15-től január 15-ig kiutalható lisztkontingens nagyságát és ennél a megállapításnál az Országos Közélelmezési Hivatal Torontálvármegye részére öt waggon lisztet utalt ki szemben a nemrég kiutalt havi huszonkét waggonnal.

De még ez a kontingens megállapítás nem tekinthető véglegesnek, mert értesítéseink szerint az Országos Közélelmezési Hivatal az egyes törvényhatóságok lisztkontingensei megállapítását szigorú revízió alá veszi. Ez a revízió nem jelenti a fejkvóta leszállítását, hanem csak azt jelenti, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal a rendelkezésre álló eszközökkel a jövőben megfogja akadályozni azt, hogy olyanok is részesüljenek hatósági ellátásban, akik akár rendes, akár pedig szabálytalan módon ellátták magukat megfelelő készlettel. Senkinek a spejzában nem rendeznek hajtóvadászatot, de kizárják a hatósági ellátásból azokat, akik szükségletük biztosításáról bármilyen módon gondoskodtak.

Ebben az ügyben Ivády Béla miniszteri osztálytanácsos az Országos Közélelmezési Hivatal arra illetékes ügyosztályának vezetője a következőket jelentette ki előttem:

— Az Országos Közélelmezési Hivatal szigorú ellenőrzés tárgyává tette, úgy az egyes városokban, mint a vármegyékben a hatósági ellátásban részesülők nyilvántartását. Ez az ellenőrzés azzal a megállapítással jár, hogy a hatósági ellátásban részesülőknek egy tekintélyes része ellátta már magát liszttel és en-

nek ellenére mégis igénybe veszi a hatósági ellátást. Eppen ezért 138000—1917. szám alatt rendeletet intéztünk Torontál vármegye alispánjához és ebben a rendeletben utasítottuk a hatóságot, hogy vegye revízió alá az ellátatlanok jegyzékét és a legnagyobb szigorúság szem előtt tartásával új jegyzéket állítson össze, amely jegyzékben csak azok nevei szerepelhetnek, akik gabonával, vagy liszttel tényleg nincsenek ellátva. Az új jegyzéket január 15-ig be kell szolgáltatni az Országos Közélelmezési Hivatalnak, amely az új jegyzék alapján fogja megállapítani az új kontingens nagyságát.

— Hangsúlyozni kívánom, hogy ez az intézkedés nem jelenti a fejkvóta leszállítását, a fejkvóta változatlanul marad a régi, csak az az állapot szűnik meg, hogy az ellátottak továbbra is a hatósági lisztből részesüljenek. Ezt a vizsás helyzetet meg kell szüntetni, ezért rendeltük el az ellátatlanok névsorának szigorú revízióját és én bizonyosnak tartom, hogy az Országos Közélelmezési Hivatalnak ez az intézkedése megnyugvást kelt mindenfelé, mert végtére érdeke az ország minden polgárának, hogy mások rovására senki se jusson dupla adaghoz és lehetetlenné váljék, hogy olyanok is igénybe vegyék a hatósági lisztjét, akik más módon ellátták már magukat.

A tanácsos urnak a nyilatkozata általában megnyugvást fog kelteni és csak ott okoz majd megdöbbenést, ahol az emberek túlságosan ürgék voltak.

Faál Jób.

Ingyenes karácsonyi ajándék! A szülők figyelmébe!

A mai drága világban is ingyen adjuk a tetszetős külsejűnkél fogva karácsonyi ajándéknak alkalmas takarékperselyeinket, mert az átvételük alkalmával elhelyezett 5 korona betétet a persely visszatérő kamatokkal együtt visszafizetjük. Azon szülő, ki gyermekében a takarékoság hajlamát felbreszteni, fejleszteni akarja, — nem fog késni, ajánlott perselyünket beszerezni. —

1072

A Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Kedden, 1917 évi december hó 18-ikán két előadás: délután 5 és fél 9 órakor, rendes helyárak mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel

Florence öt hibája.

5 elbeszélés egy amerikai nő életéből. A főszerepben: Florence la Badie.

Uj háborus képek!

Uj háborus képek!

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, dec. 18-án. Szerdán, dec. 19-én.

Mikszáth Kálmán regénye. II-ik Várkonyi film!

SZENT PÉTER
ESERNYŐJESzínmű 4 felvonásban Főszereplők:
Várkonyi Mihály és Lenkeffy Ica.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölya 1-50 K, I. hely
1-30 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

HIREK

— **A király a 12-ösökénél.** Pathó Gyula tartalékos hadnagy írja az olasz frontról, hogy fiatal királyunk november hó végén az olasz fronton meglátogatta az *Ivanszki* altábornagy vezénylete alatt álló hadosztályt s ez alkalommal különös elismeréssel nyilatkozott a derék tizenkettes bakákról is. Hosszabban elbeszélgetett a király *Maqerl* ezredesbrigádróssal, a 12-ik ezred volt parancsnokával, *Pfister* Gusztáv jelenlegi ezredparancsnokkal s megszólítással tüntette ki *Klym* Alfréd százados zászlóaljparancsnokot, akinél főleg aziránt érdeklődött, hol szerezte sokszoros ki-tüntetéseit, valamint *Illés* Kálmán főhadnagyt, a rohamszázad parancsnokát. A király látogatása rendkívül jó hatást tett az összes csapatokra és legmagasabb dícsérete sokáig fog élni a tizenkettes bakák lelkében.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a volt esküdtszéki teremben. A közgyűlés lefolyásáról lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Annau Ádám temetése.** Napokkal ezelőtt megemlékeztünk már *Annau* Ádám m. kir. honvédőrnagynak hirtelen elhalálozásáról. Az elhunytat hült tetemét a család Lugosról Nagybecskerekre hozatta, ahol a r. kath. temető halottasházából katonai díszrel és nagy gyászoló közönség jelenlétében ma délután 3 órakor a családi sirbolta örök nyugalomra helyezték.

— **Katonai kitüntetés.** *Krumenacker* Dezső, a 67. cs. és kir. gy.-ezred századosa az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásának elismeréséért a kardok egyidejű adományozása mellett újlag legfelső dícsérő elismerésben részesült. A vitéz százados ugyanekkor a német parancsnokságtól megkapta a II. oszt. vaskeresztet.

— **A torontai hősök emlékműve.** Most indult meg meggyeszerzte a gyűjtés a torontai hősök Nagybecskereken felállítandó emlékművére és az eddig beérkezett jelentések máris amellett szólnak, hogy a szükséges pénzösszeg hamarosan együtt lesz, úgy hogy vitéz harcossaink emlékéhez méltó szobormű fogja megörökíteni a torontalmegyei elesett hősök dícsőségét, amellyel nemzetünknek ebben a titáni harciban résztvettek.

Orlód község képviselőtestülete 1000 koronát, Csenta község képviselőtestülete 500 koronát szavazott meg, Buchbinder Izidor kereskedő pedig 200 koronát adományozott az emlékmű céljaira.

— **Menczer Lipót előadása a szabad liceumban.** A Torontáltörvényi Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceumban tegnap volt az ide előadás-sorozatnak második délutánja. A felolvasó asztalnál ezúttal *Menczer* Lipót ült, aki „Elmélkedések az élelmézésről” címmel olvasta fel sok érdekes megfigyelését a háborús élelmézési viszonyokról és sok életrevaló, megszívlelésre érdemes tervet pendített meg, amivel az egyes háztartások maguk könnyűszerrel javíthatóknak a most urakodó állapotokon. Az előadást a közönség mindvégig feszült figyelemmel halgatta és a végén zajos tapsokkal honorálta a felolvasást.

— **Kinevezés.** A szegedi tábla elnöke *Szomolenszky* József jogszigorló, nagybecskereki lakost a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

— **A munkaszünet felfüggesztése a karácsony és újév előtti vasárnapokon.** A kereskedelmiügyi miniszter a december 23-ikára és 30-ára eső vasárnapokra nézve a munkaszünetet kivételesen felfüggesztette. Ezeket a napokat a miniszteri engedély folytán az ipari- és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás este hét óráig végezhető.

— **A házmeester balesete.** Ma délelőtt 11 óra tájt nagy népesödület volt a Gimnázium-utcában. A népesödületet a mentőköcsi megjelenése okozta. A gimnázium öreg házmeesterét, *Szabó* Józsefet ugyanis az udvaron féloldali gutaütés érte, ezért hívták a mentőket, akik az öregot beszállították a kórházba. A 61 éves ember állapota életveszélyes, mert a következő órákban meghalt.

— **Elhunyt 29-esek.** A komáromi katonai kórházban a következő 29-es katonák haltak meg: *Majec* Tódor (Módos), *Részü* Georg (Jankahid), *Ribarov* Pál (Versec).

— **Adományok a postás-kórház céljaira.** A Budapesten építendő országos Postás-kórház javára *Illievics* Mátyás 20 K, *Jagodics* Bogumil 2, *Ankner* Antal 2, *Bókai* Hitelszövetkezet 5, *Lukenich* Miklós 2, *Mattanovich* Toma 1, *Zsunácz* István 1, *Gyuricsin* Milán 1, *Németh* Antal 1, *Norizsán* Gyula 1, *Lischko* József 1, *Latter* Mihály 2, *Durán* Mihály 10, *Szeller* Arthurné 2, *Fodor* József 1. *Hódi* Györgyné 1 K, mely összegekért ez uton köszönetet mond a bókai postahivatal vezetője.

— **Katonák karácsonya.** Segítsünk az özevényeken és árvákon. A harcúterén küzdő, dícsőséggel övezett hadsereg arra kéri a M. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadségélyező Hivatalát, hogy mellőzze az idén karácsonykor a frontok megajándékozását. Kívánságukat a hadseregparancsnokság tolmácsolta a Hadségélyező Hivatalnak.

A Hadségélyező Hivatal annak dacára, hogy a szeretet és béke ünnepeinek megünnepelésében annak az érzelmi szolidaritásnak a szimbólumát látta megnyilvánulni, amely a küzdő és szenvedő hősöket összakapcsolja az itthonlevőkkel, mégis lemond a megkezdett akció folytatásáról.

Katonáink mintha éreznék és tudnak, mily nagy nehézségbe ütközik ma az anyagok óriási hiánya miatt az ajándékok beszerzése, nemis és fenséges gesztussal elhárítják maguktól az ajándékot és arra kéri a Hadségélyező Hivatalt, fordítsa a begyűlt összeget az árvák és özevények javára. A közmondás arany igazsága megdől: nem igaz, hogy kinek pénze van, mindene van.

Dr. Steinbach Béláné

Réczey Anna

szakácskönyve

(II. javított és bővített kiadás)

a napokban jelenik meg.

Kapható minden könyvesboltban
s a szerzőnél Nagybecskereken.

1073

De ha van pénz, hát legyen is! Ha katonáinkat nem tudjuk a szent estén elhalmozni szeretetünk megnyilvánulásának külső jeleivel, akkor segítsünk mindazokon, akik legnagyobb áldozatai a világok mérközésének, akkor adjuk oda azt az összeget, amit szíves örömet oda adtunk volna karácsonyi ajándéknak: adjuk oda most általános hadi jótékonyági célokra. Minden fillér sebeket hegeszt, fájdalmat enyhít könnyeket szárit!

Erre kéri a Hadségélyező Hivatal az önfeláldozó magyar társadalmat.

Az adományok postautalványon a postatakarékpénztárhoz Budapest, V., Hold utca küldendők. A postautalvány szelvényein meg kell írni, hogy a küldött összeg a Hadségélyező Hivatal 6158. sz. postatakarékpénztári csekk-számlájára irandó.

— **A 8 Órai Ujság** a főváros legkésőbbben megjelenő esti lapja, a legújabb híreket tartalmazza. Előfizetési ára egy hónapra 2 kor. 50 fillér, egy negyedévre 7 korona.

— **He ezt Lloyd George látta!** Rudnay Lajos cs. és kir. konzul esküvőjét tartotta a múlt héten Szabadkán *Lelbach* Irénnel. Ott lett volna *Lloyd* Georgenak látningalója, még pedig a nászlakomán, melyről ezek a hiteles följegyzések:

Erőleves.

Tok és fogas tartár és remoulade mártással.
Özgerinc befőttel és vesepecsenye körözve.

Fácán- és malacpecsenye, vegyes saláta és befőtt.

Torták.

Fagyalt és parfait.

Gyümölcs, sajt, fekete kávé.

ITALOK:

Roglatcai fehér.

Egri vörös.

Tokaji aszu.

Törley pezsgő.

Likőrök.

— **Elveszett retikül.** *Karácsonyi* Valéria, a *Berényi*-cég tisztviselőnéje elvesztette sárga retiküljét, amelyben egy női aranyóra volt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy szolgáltatassa azt be lapunk szerkesztőségébe, ahol illő jutalomban részesül.

— **Változás a tábori postai magán-csomagforgalomban.** A helybeli postahivataltól nyert értesítés szerint a tábori postai magán-csomagforgalomban az erre megállapított feltételekkel jelenleg a következő tábori- (hadtáp-) postahivatalok vesznek részt:

Az 5, 11, 39, 49, 51, 95, 115, 117, 120, 131, 138, 142, 144, 150, 153, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 176, 180, 185, 190, 193, 194, 196, 199, 203, 209, 211, 229, 230, 232, 234, 235, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 272, 276, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 289, 290, 295, 297, 298, 299, 324, 332, 333, 335, 338, 340, 341, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 354, 362, 363, 365, 367, 372, 377, 379, 380, 387, 388, 390, 392, 394, 397, 400, 402, 404, 408, 410, 411, 412, 413, 416, 419, 421, 423, 424, 426, 427, 429, 433, 436, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 453, 454, 456, 457, 458, 459, 462, 463, 470, 471, 472, 509, 514, 516, 519, 520, 524, 527, 528, 530, 600, 605, 611, 618, 619, 620, 622, 623, 625, 627, 631, 632, 634, 635, 638, 639, 640, 642, 644, 645, 648, 649, 650 számúak, valamint a megszállott lengyel, szerb, montenegrói és albán területeken működő helynév szerint megjelölt hadtáp-postahivatalok. Az utóbbiak közül csak *Andrijevica* és *Dulcigno* (Ulcinj) vannak kivéve, ahova tábori postai csomagokat küldeni nem lehet. A pólai tengerészeti tábori postához is küldhetők tábori magán-csomagok, még pedig nem csak 5, hanem 20 kg súlyig terjedők is.

A 11, 39, 51, 199, 239, 516 és 623 számú tábori postához, valamint a helynév szerint megjelölt hadtáp-postahivatalokhoz, ugyszintén a pólai tengerészeti tábori postához tábori postai magán-csomagot állandóan, vagyis bármely napon, a többi tábori postához azonban csak minden hétfőn, kedden és szerdán lehet postára adni.

— **Gépészek Szaklapja** címen rendes heti mellékletét ad ki a *Molnárok Lapja* (Budapest V. Csáky-u. 12.), amely a gyakorlati szakemberek részére valóságos tömegét adja a tapasztalatoknak és útmutatásoknak. Mutatványszám ingyen kérhető.

— **Ingyenes karácsonyi ajándék.** Az e cím alatt hirdetési rovatunkban megjelenő hirdetésre felhívjuk olvasóink és különösen a szülők figyelmét.

Szőlőtörköly.

Tisztelettel felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy akinek ezen szesz-főzési kerületben szőlőtörköly birtokában van, sziveskedjék értesíteni, hogy azt még idejében átvehessem.

Tisztelettel
Weiterschan Péter
 központi szeszfőzde vállalkozó,
 Nagybecskerek.

1082

Egy új

szalongszalon

egy petróleumkályha
 és egy hátikosár

eladó

1096

Magyar-utca 2890. szám a.

Hirdetmény.

Eladásra kerül 41 kilométer

sinpár

a hozzátartozó lórékkal és
 egyéb alkatrészekkel.

A vétel tárgya eladók Farkas-féle bérletén (Magyarszentmihály, Torontálvármegye) megtekinthető és az ajánlatok **Edenburg Lajos** urnál Nagybecskereken teendők meg. 1103

Most jelent meg Diósadi Bodó Mátyás

alsóttébebeli jegyző
 legújabb könyve:

A községek szövetsége

Falvak egyesülése kulturális és szociális érdekeik elmozdítása céljából.

Dr. Steuer György főispán előszavával.

Megrendelhető:
 Minden könyvkereskedésben és a szerzőnél.
 Ára: 2 korona. 1059

Nyomdásztanoncu

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiú heti-fizetéssel azonnali felvételt

lapunk nyomdájában.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerdán, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól délután 9 óráig.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügykezelők:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fbg.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bencse A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mészáros Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Densó, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészáros B. Ösvegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűtés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű- és rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter B. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Posta-szállodával szemben).

Közművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part, Kurländer-névez.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sirkóráktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annan örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urldivatruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala

Gazdasági Részvénytársaság

Alaptőke: 1,500.000 korona.

Van szerencsénk a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni,
hogy mai napon

MEZŐGAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYT

létesítettünk, melynek vezetésével

Krausz Gyula urat,

ki e szakmában több évig mű-
ködött, osztályfőnöki minőségben
megbíztuk.

Nagybecskerek, 1917 december 14-én.

Teljes tisztelettel

Gazdasági Részvénytársaság Igazgatósága.